

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. B., K., a Mgr. P. J., D., zastúpených advokátkou JUDr. I. V., B., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 220/2006 z 21. augusta 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. B. a Mgr. P. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2008 doručená sťažnosť Ľ. B., K., a Mgr. P. J., D. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. I. V., B., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 220/2006 z 21. augusta 2007.

Na základe výzvy ústavného súdu zo 14. februára 2008 sťažovatelia prostredníctvom ich právnej zástupkyne podaním z 21. februára 2008 doplnili sťažnosť o chýbajúcu listinnú dokumentáciu - právoplatný rozsudok krajského súdu sp. zn. 8 Co 220/2006 z 21. augusta 2007.

Z obsahu sťažnosti a jej prílohy vyplýva, že Okresný súd Čadca (ďalej len „okresný súd“) v právnej veci sťažovateľov proti Z. J., K. (ďalej len „žalovaný v 1. rade“), a spol., o určenie neplatnosti darovacej a kúpnej zmluvy z 28. apríla 1993 rozsudkom sp. zn. 6 C 308/00 z 24. novembra 2005 návrh sťažovateľov zamietol.

Krajský súd o odvolaní sťažovateľov rozsudkom sp. zn. 8 Co 220/2006 z 21. augusta 2007 rozhodol tak, že prvostupňový rozsudok potvrdil. Súčasne zaviazal sťažovateľov spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému v 1. rade trovy odvolacieho konania v sume 1 172,14 € (35 312 Sk). Dovolanie proti rozsudku krajského súdu nepripustil.

Sťažovatelia sa žalobou domáhali určenia absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy a kúpnej zmluvy obsiahnutých v notárskej zápisnici z 28. apríla 1993 sp. zn. Nz 90/03 spísanej na Notárskom úrade v Kysuckom Novom Meste u notára JUDr. K. (ďalej len „notárska zápisnica“) pre rozpor s § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že *„podiel darovaný Š. J., ako aj podiely predávajúcich - navrhovateľov v 1. a 2. rade sú uvedené v nesprávnej výške a nehnuteľnosť nebola ocenená v zmysle platných právnych predpisov“*.

Sťažovatelia argumentovali tým, že *„v notárskej zápisnici NZ 90/93 sa uvádza, že Š. J. bola podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností prevádzaných kúpnu a darovacou zmluvou vo výške spoluvlastníckeho podielu 3/6, a výška spoluvlastníckych podielov sťažovateľov - navrhovateľov v 1. a 2. rade bola 1/6. V bode 1 notárskej zápisnice sa uvádza, že tieto nehnuteľnosti nadobudli titulom dedenia pod D 459/83 a rozsudku 8 C 719/87.*

Podľa rozhodnutia Štátneho notárstva v Čadci o dedičstve po P. J. 4 D 459/83, zo dňa 18. 5. 1983 bolo potvrdené nadobudnutie dedičstva pozostávajúceho z 1/2 rodinného domu a 1/2 zastavanej plochy pod domom rovnakým dielom dedičom zo zákona, a to manželke poručiteľa Š. J., Z. J., P. J. a L. B., každému v rovnakom diele, avšak výška jednotlivých spoluvlastníckych podielov nebola číselne vyjadrená. Je však zrejmé, že na základe tohto dedičského konania každý z dedičov nadobudol 1/8 dedičstva, čím sa Š. J.

stala podielovou spoluvlastníčkou vyššie uvedených nehnuteľností v 5/8, odporca v 1. rade ako aj navrhovatelia v 1. a 2. rade boli spoluvlastníkmi, každý vo výške 1/8.“

Sťažovatelia poukazovali počas označeného súdneho konania na skutočnosť, že „Š. J. bola podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností prevádzaných kúpnu a darovacou zmluvou v skutočnosti v pomere 5/8, avšak podiel, ktorý darovala odporcovi v 1. rade predstavoval výšku 3/6, skutočná výška spoluvlastníckych podielov sťažovateľov - navrhovateľov v 1. a 2. rade bola 1/8, pričom kúpnu zmluvou previedol každý z nich podiel vo výške 1/6, teda previedli viac ako bolo v ich majetku“.

Podľa tvrdenia sťažovateľov určenie nesprávnej výšky podielov má podľa § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka za následok neplatnosť darovacej a kúpnej zmluvy obsiahnutej v notárskej zápisnici. Ďalšou skutočnosťou majúcou podľa sťažovateľov za následok neplatnosť predmetných zmlúv bolo vyhotovenie znaleckého posudku pre účely notárskej zápisnice v rozpore s vtedy platnou právnou úpravou, čím sa predmet darovacej a kúpnej zmluvy mal stať neurčitým a neúplným. Podľa sťažovateľov sa s uvedenými skutočnosťami odvolací súd nevysporiadal, čím porušil ich vlastnícke právo garantované čl. 20 ústavy.

Tým, že odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozsudku zároveň sťažovateľov zaviazal spoločne a nerozdielne na úhradu trov odvolacieho konania vyčíslených podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) z hodnoty sporu napriek tomu, že išlo v okolnostiach prípadu o určovaciu žalobu, a napriek ich žiadosti nepripustil možnosť podania dovolania, keď proti rozhodnutiu o trovách konania nie je prípustný žiadny opravný prostriedok, došlo podľa názoru sťažovateľov k porušeniu ich základného práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru.

V sťažnosti sa sťažovatelia domáhali, aby ústavný súd rozhodol, že postupom krajského súdu vo veci sp. zn. 8 Co 220/2006 došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 13 dohovoru, priznal im finančné zadost'učinenie v sume 16 596,96 € (500 000 Sk) a úhradu trov konania v sume 223,46 € (6 732 Sk).

Na základe výzvy ústavného súdu z 3. októbra 2008 sa k sťažnosti sťažovateľov vyjadril predseda krajského súdu prípisom sp. zn. Spr 690/08 z 20. októbra 2008. Vo vyjadrení sa okrem iného uvádza:

„... žalobkyňa vedela o výške svojich spoluvlastníckych podielov najmenej od roku 1987. Nikdy nenamietala ich výšku a taktiež aj pri uzatváraní kúpnej zmluvy vedela aký podiel prevádza, nenamietala jeho výšku ani kúpnu cenu za tento podiel. Ako vyplynulo z dokazovania žalobkyňa sa začala domáhať neplatnosti uvedených zmlúv až po smrti matky Š. J. V sťažnosti ide o účelové tvrdenia, vyplývajúce zo sporov medzi súrodencami. Je potrebné poukázať na to, že v prípade zmeny podielov môže sa domáhať porušenia vlastníckeho práva garantovaného Ústavou (čl. 20 ods. 1) žalovaný, ktorý takto uvedené podiely má zapísané na liste vlastníctva na základe darovacej a kúpnej zmluvy, ktorých neplatnosť nebola v konaní preukázaná.“

Predseda krajského súdu na základe uvedeného považoval sťažnosť sťažovateľov za nedôvodnú, pričom poukázal na dôvody rozhodnutia okresného súdu a odvolacieho súdu v danej veci.

Právna zástupkyňa sťažovateľov sa k vyjadreniu predsedu krajského súdu nevyjadrila.

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané nikým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovatelia, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05, II. ÚS 132/06).

Pri predbežnom prerokovaní ústavný súd preskúmal sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľov, ktorí sú v tomto prípade zastúpení kvalifikovanou právnou zástupkyňou. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovatelia domáhajú v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy (čl. 13 ods. 1 ústavy), ktoré sťažovatelia uvádzajú v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľov (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Co 220/2006 z 21. augusta 2007.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a z priloženého rozhodnutia krajského súdu zistil, že predmetom preskúmvanej veci bol návrh sťažovateľov na určenie neplatnosti darovacej zmluvy z 28. apríla 1993 uzavretej medzi Š. J. ako darcom a Z. J. ako obdarovaným, ako aj kúpnej zmluvy z 28. apríla 1993 uzavretej medzi sťažovateľmi ako predávajúcimi a Z. J. a M. J. ako kupujúcimi týkajúcej sa domu č. 913, postavenom na pozemku parc. č. 3572/2, vrátane pozemku - zastavaná plocha o výmere 475 m² a pozemok parc. č. 3572/1 - ornej pôdy o výmere 825 m² v kat. území K., zapísaných na LV č. 1564. Podľa názoru sťažovateľov išlo o absolútne neplatné právne úkony, pričom dôvod neplatnosti videli v nesprávnej výške prevádzaných podielov, ako aj v skutočnosti, že predmetom prevodu nebola celá prevádzaná nehnuteľnosť (predmetom prevodu neboli hospodárske budovy, prístavba, studňa, oplotenie a trvalé porasty) a cena uvedená v znaleckom posudku bola stanovená v rozpore s právnymi predpismi.

V predmetnej veci, v ktorej sťažovatelia namietali porušenie označených práv, krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (o zamietnutí návrhu sťažovateľov) a zaviazal sťažovateľov na úhradu trov odvolacieho konania v sume 1 172,14 € v prospech žalovaného v 1. rade.

V súlade so závermi súdu prvého stupňa bol krajský súd toho názoru, že sťažovateľmi vymenované dôvody nie sú dôvodmi, ktoré predpokladá zákon (§ 37 a § 39 Občianskeho zákonníka) pre absolútnu neplatnosť právnych úkonov.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľov s právnym názorom krajského súdu, ku ktorému došiel interpretáciou a aplikáciou hmotnoprávných ustanovení Občianskeho zákonníka pri posudzovaní absolútnej neplatnosti označenej darovacej zmluvy a kúpnej zmluvy z 28. apríla 1993, ako aj vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v súvislosti s vyčíslením trov odvolacieho konania.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

V súvislosti s uvedeným krajský súd preskúmal postup okresného súdu, ktorý svoje dokazovanie zameral na zistenie dôvodov absolútnej neplatnosti uvádzaných sťažovateľmi v žalobnom návrhu, a po preskúmaní veci potvrdil rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku okrem iného uviedol:

„Nesprávne uvedená výška spoluvlastníckych podielov účastníkov zmluvy nebola preukázaná z toho dôvodu, že pri spísaní právneho úkonu dňa 28. 4. 1993 do notárskej zápisnice sp. zn. N 165/93, Nz 90/93 ako podklad bol uvedený list vlastníctva č. 1564 pre kat. územie K., z ktorého vyplynuli podiely opísané v bode I, II zmluvy. Taktiež z bodu III. zmluvy je zrejmá cena predmetných nehnuteľností a spoluvlastníckych podielov. Zmluva bola účastníkmi zmluvy, ktorými na strane prevodcov boli aj navrhovatelia 1), 2) riadne vlastnoručne podpísaná, ktorú skutočnosť ničím nespochybnili. Navrhovatelia v konaní pred prvostupňovým súdom neuviedli doklad, z ktorého by boli vyplývali v čase prevodu iné podiely, než boli uvedené na liste vlastníctva č. 1564. Správne okresný súd vychádzal

z právoplatného rozsudku Okresného súdu v Čadci sp. zn. 8 C/719/1987 a na jeho základe zapísanom LV č. 1564. Navrhovatelia nepreukázali, prečo nenamietali predmet prevodu, ak mali za to, že nie sú v zmluve popísané všetky nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom prevodu. Aj odvolací súd bol toho názoru, že len tie nehnuteľnosti, ktoré boli v zmluve zo dňa 28. 4. 1993 popísané ako predmet zmluvy prešli na nadobúdateľov, ohľadne ostatných ak sú navrhovatelia toho názoru, že ich nepreviedli, nič im nebráni domáhať sa ich vydania resp. dodatočného prejednanie dedičstva ohľadne nich po svojich právnych predchodcoch. Odvolací súd v tomto smere opätovne poukazuje na list vlastníctva, ktorý sa cituje v kúpnej a darovacej zmluve, a to LV č. 1564 pre kat. územie K., ktorý obsahuje podiely účastníkov zmluvy, a to Š. J. - podiel 3/6-in, Z. J. - podiel 1/6-iny, P. J. - podiel 1/6-iny a L. B. - podiel 1/6-iny k nehnuteľnostiam uvedeným ako predmet zmluvy. Uvedený list vlastníctva bol vyhotovený na základe rozsudku Okresného súdu v Čadci sp. zn. 8 C/719/87 zo dňa 25. 6. 1987. Účastníkmi konania pred Okresným súdom v Čadci sp. zn. 8 C/719/87 boli navrhovatelia 1), 2), odporca 1) a zomrelá Š. J., rod. J., matka účastníkov konania. Správne prvostupňový súd konštatoval, že navrhovatelia 1), 2) ako účastníci konania Okresného súdu Čadca sp. zn. 8 C/719/87 podiely, ktoré na nich boli napísané na základe právoplatného rozsudku okresného súdu rešpektovali a z nich aj vychádzali pri spisovaní predmetnej darovacej a kúpnej zmluvy. Až do smrti darykyne Š. J. účastníci, a to navrhovatelia 1), 2), ako aj odporcovia 1), 2) neboli v zlých vzťahoch a právny úkon kúpnej a darovacej zmluvy uzatvárali v čase, keď medzi nimi boli vzťahy dobré. Preto platnosť, či neplatnosť právneho úkonu so zreteľom na dobré mravy správne prvostupňový súd posudzoval v súvislosti s okolnosťami, ktoré boli v čase uskutočnenia právneho úkonu, teda v roku 1993, kedy navrhovatelia 1), 2) svoje podiely predávali odporcovi 1) a jeho manželke ako svojim príbuzným bez toho, aby k nim prechovávali negatívne vzťahy. K spísaniu zmluvy zo dňa 28. 4. 1993 neboli ničím a nikým prinútení. Preto nimi uvádzaný dôvod nezrozumiteľnosti a neurčitosti právneho úkonu neobstojí a správne prvostupňový súd uviedol, že tento dôvod uvádzaný navrhovateľmi nie je dôvodom absolútnej neplatnosti právneho úkonu zo dňa 28. 4. 1993.

Odvolací súd nevzhladol neplatnosť právneho úkonu ani v druhom dôvode uvádzanom navrhovateľmi 1), 2), a to bol predmet prevodu. Podľa bodu I. kúpnej a darovacej zmluvy zo dňa 28. 4. 1993 darykyňa Š. J. sa označila za podielovú

spoluvlastníčku 3/6-in domu č. 913 postaveného na parc. EN č. 3573/2, parc. EN č. 3573/1 - záhrada o výmere 825 m² a EN č. 3573/2 - zastavaná plocha domom č. 913 o výmere 475 m², vedených na LV č. 1564 kat. úz. K. Prevodcovia, navrhovatelia 1), 2) Mgr. P. J. a L. B., rod. J., sa označili ako podieloví spoluvlastníci, každý v podiele 1/6-iny k týmto istým nehnuteľnostiam podľa LV č. 1564 pre kat. úz. K. Na uvedenom liste vlastníctva sa nachádzajú iba takto špecifikované nehnuteľnosti. Iné nehnuteľnosti uvádzané navrhovateľmi 1), 2) neboli popísané v predmete prevodu.

Pokiaľ navrhovatelia vlastnili ešte ďalšie nehnuteľnosti a hospodárske budovy, prípadne studňu, oplotenie, ktoré neboli pojaté v predmete zmluvy, toto nerobí právny úkon, darovaciu a kúpnu zmluvu absolútne neplatnou. Aj v tomto smere prvostupňový súd správne vyhodnotil návrh navrhovateľov, keď označil uvádzaný dôvod za taký, ktorý nerobí tento právny úkon absolútne neplatným.

Navrhovatelia namietali cenu prevádzaných nehnuteľností a v tomto smere odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ak predmet zmluvy bol v zmluve označený ako dom, zastavená plocha a záhrada, nemohla byť cena nehnuteľností uvádzaná aj za ďalšie nehnuteľnosti, ktoré predmetom prevodu neboli. Napokon cena uvádzaná v bode III. znaleckého posudku bola jasne a zrozumiteľne uvedená. Ak s takouto cenou navrhovatelia 1), 2) pri spísaní právneho úkonu - zmluvy nesúhlasili, bolo na ich vôli, aby kúpnu zmluvu nepodpísali. Ani tento dôvod uvádzaný navrhovateľmi nerobí právny úkon darovacej a kúpnej zmluvy zo dňa 28. 4. 1993 neplatným.

Prvostupňový súd správne posudzoval dôvody, ktoré uvádzali ako dôvody neplatnosti právneho úkonu navrhovatelia a z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver, preto rozsudok prvostupňového súdu bol odvolacím súdom ako vecne správny podľa ust. § 219 O. s. p. potvrdený.

Navrhovatelia v konaní neuviedli zásadný právny význam veci, pre ktorú by mal odvolací súd pripustiť proti svojmu rozsudku dovolanie, preto takto označený návrh navrhovateľov bol neurčitý a nezdôvodnený. Odvolací súd bol tiež toho názoru, že v predmetnom konaní bol uplatnený nárok, o ktorom rozhodnutie nie je rozhodnutím zásadného právneho významu.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. V odvolacom konaní mali úspech odporcovia 1) až

3). *Odporcovia 2), 3) preukázateľným spôsobom nepreukázali vznik a výšku trov odvolacieho konania, z ktorého dôvodu im odvolací súd trov odvolacieho konania nepriznal. Odporca 1) žiadal priznať trov odvolacieho konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastúpením v odvolacom konaní. Splnomocnený zástupca - advokát v odvolacom konaní vykonal 4 úkony. Hodnota jedného úkonu, pri hodnote právneho úkonu, ktorý bol predmetom konania (372.860,- Sk), predstavovala sumu 8.650,- Sk*

<i>a režijný</i>	<i>paušál</i>
------------------	---------------

178,- Sk. Odvolací súd po preskúmaní vyčíslenia trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní zistil, že toto je v súlade s ustanoveniami vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Celkom trov právneho zastúpenia predstavovali sumu 35.312,- Sk. Odvolací súd uvedenú sumu trov odvolacieho konania priznal odporcovi 1) a zaviazal navrhovateľov 1), 2) podľa ust. § 149 O. s. p. tieto trov zaplatiť k rukám jeho splnomocneného zástupcu.“

K problematike práva na spravodlivý proces je potrebné uviesť, že okrem prístupu k súdu sa čl. 46 ods. 1 ústavy priznáva aj určitá kvalita súdneho konania, inak povedané, spravodlivý proces.

Ak sťažovatelia namietajú porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že jeho ingerencia do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade nezlučiteľnosti ich rozhodnutí a postupov, ktoré ich vydaniu predchádzali, s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, IV. ÚS 164/04, IV. ÚS 216/05).

Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. III. ÚS 53/02, I. ÚS 20/03). K tomu treba dodať, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, a preto je podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie, resp. rozhodnutie všeobecného súdu nie je napravitel'né účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu.

Podľa názoru ústavného súdu právny názor krajského súdu vo veci preskúmania napadnutého rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 C 308/00 z 24. novembra 2005 v rozsahu vymedzenom v odvolaní sťažovateľov je zdôvodnený dostatočným spôsobom, a preto ho ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný.

Bolo nepochybne v právomoci krajského súdu príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka (o zákonných dôvodoch absolútnej neplatnosti právnych úkonov) vyložiť. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil a uviedol skutkové zistenia, o ktoré oprel svoje rozhodnutie, akými úvahami sa pri tom spravoval, ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 37 ods. 1, § 39), podľa ktorých zistený skutkový stav posúdil.

Krajský súd sa pri rozhodovaní o odvolaní proti prvostupňovému rozsudku podrobne zaoberal dôvodmi absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy a kúpnej zmluvy z hľadiska dobrých mravov, zrozumiteľnosti a určitosti najmä v súvislosti so sťažovateľmi namietanou nesprávne uvedenou výškou prevádzaných spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam, špecifikáciou prevádzaných nehnuteľností a ich cenou, pričom dospel k záveru, že žiadny z dôvodov uvádzaných sťažovateľmi nerobí právny úkon darovacej zmluvy a kúpnej zmluvy z 28. apríla 1993 neplatným.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd zastáva názor, že medzi odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu z 21. augusta 2007 a namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká spojitosť, ktorá by umožňovala vysloviť ich porušenie, a preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vo vzťahu k namietanému čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že porušenie práva priznaného týmto článkom nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc (I. ÚS 44/03). O prípadnom porušení

základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

Ústavný súd dospel k záveru, že označený rozsudok krajského súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľmi v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy, a teda ani základného práva sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť.

Podstatou ďalšej časti sťažnosti proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 8 Co 220/2006 z 21. augusta 2007 je odlišný právny názor sťažovateľov na určenie základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. z hodnoty sporu, ktorá bola podľa názoru krajského súdu v sume 12 376,68 € (372 860 Sk), a to aj napriek tomu, že podľa ich tvrdenia „predmetom sporu žiadna hodnota nebola. Predmetom sporu bola určovacia žaloba, ktorou sťažovatelia žiadali určenie neplatnosti darovacej a kúpnej zmluvy.“.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania musí byť z odôvodnenia konkrétneho rozhodnutia zrejmé, na základe akých právnych predpisov súd rozhodoval a akými úvahami bol pri ich aplikácii vedený. V namietanom prípade bolo v právomoci a na posúdení krajského súdu, akým zákonne konformným spôsobom korešpondujúcim s výsledkom sporu rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania a aké ustanovenia príslušnej právnej normy, teda Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vyhlášky č. 655/2004 Z. z. použije.

Ústavný súd konštatuje, že odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania s odvolaním sa na § 224 ods. 1 OSP v spojení § 142 ods. 1 OSP tak, že sťažovateľov

zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi v 1. rade 35 312 Sk k rukám jeho právneho zástupcu za 4 úkony právnej služby s poukazom na to, že odporcovia mali úspech v konaní, pričom odporcovi v 1. rade vznikli trovy v súvislosti s jeho právnym zastúpením v odvolacom konaní. Krajský súd pritom akceptoval, že hodnota jedného úkonu právnej služby vzhľadom na hodnotu, ktorá bola predmetom konania (372 860 Sk), predstavovala 8 650 Sk a režijný paušál 178 Sk, a konštatoval, že vyčíslenie trov právneho zastúpenia „je v súlade s ustanoveniami vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z...“.

Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd svoje rozhodnutie o náhrade trov konania primeraným spôsobom odôvodnil, keď stručne špecifikoval predmet konania, poukázal na to, ako ho posúdil z hľadiska oceniteľnosti, a na tom základe poukázal aj na ustanovenia príslušného právneho predpisu, ktoré v súlade so svojimi zisteniami pri výpočte trov konania aplikoval. Skutočnosť, že krajský súd v súvislosti s konaním o určenie neplatnosti darovacej a kúpnej zmluvy neaplikoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ako sa domáhali sťažovatelia, sama osebe nesignalizuje, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy totiž neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Neúspech v súdnom konaní nemožno považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06).

V danom prípade krajský súd o náhrade trov konania nerozhodol arbitrárne, naopak aj v tejto časti odôvodnil svoje rozhodnutie síce stručne, ale ústavne akceptovateľným spôsobom, a preto podľa názoru ústavného súdu rozsudok krajského súdu sp. zn. 8 Co 220/2006 z 21. augusta 2007 ani v časti týkajúcej sa rozhodnutia o náhrade trov odvolacieho konania nenaznačuje, že by ním mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní podľa čl. 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Z citovaného ustanovenia dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní c. Spojené kráľovstvo z 25. marca 1983).

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A, č. 131, ods. 52). V okolnostiach prípadu však ústavný súd k takému záveru v konaní o odvolaní sťažovateľov vedenom krajským súdom pod sp. zn. 8 Co 220/2006 nedospel.

Vo vzťahu k uvedenému (namietanému) porušeniu práva ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03, IV. ÚS 163/07).

Právo na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru nemôže všeobecný súd porušiť vtedy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (IV. ÚS 36/04, IV. ÚS 172/05).

Preto napadnutý postup krajského súdu nesignalizuje žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s možným porušením práva sťažovateľov mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom podľa čl. 13 dohovoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní podľa čl. 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už nezaoberal ich ďalšími návrhmi.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. apríla 2009